

IZVJEŠTAJ O AKREDITACIJI POSEBNOG PROGRAMA USAVRŠAVANJA Održivi razvoj jahting i kruzing industrije

Odlukom Agencije za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) broj 02-607/26-39/5 od 06.04.2026. godine, imenovana je ekspertska Komisija za sprovođenje postupka akreditacije posebnog programa usavršavanja pod nazivom Održivi razvoj jahting i kruzing industrije u okviru Pomorskog fakulteta Kotor na Univerzitetu Crne Gore, u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr. sc. Goran Vukelić, redovni profesor na Pomorskom fakultetu, Sveučilišta u Rijeci, Republika Hrvatska - predsjednik Komisije;
2. Prof. dr. sc. Žarko Kobojević, redovni profesor na Pomorskom fakultetu, Sveučilišta u Dubrovniku, Republika Hrvatska - član Komisije i
3. Izv. prof. dr. sc. Luka Vukić, vanredni profesor na Pomorskom fakultetu, Sveučilišta u Splitu, Republika Hrvatska - član Komisije

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev Pomorskog fakulteta Kotor, Univerziteta Crne Gore broj 02-607/26-5/1 od 05.02.2026. godine za akreditaciju posebnog programa usavršavanja pod nazivom „Održivi razvoj jahting i kruzing industrije“, ostalu relevantnu dokumentaciju, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, sačini i dostavi Agenciji Izvještaj o ocjeni kvaliteta posebnog programa usavršavanja, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama, kao i usvojenim standardima.

Komisija je detaljno proučila podnešeni zahtjev za akreditaciju posebnog programa usavršavanja, kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija se upoznala sa ukupnim uslovima za realizaciju navedenog programa i izvršila ocjenu kvaliteta predmetnog programa za potrebe cjeloživotnog učenja.

U skladu sa gore navedenim, a na osnovu odredbi članova 65, 132 i 156 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list CG“, broj 122/2025), kao i članova 11 i 13 Pravila o postupku akreditacije programa cjeloživotnog učenja, internim aktom koji je Agencija usvojila za potrebe akreditacije programa cjeloživotnog učenja, Komisija podnosi Agenciji Izvještaj o akreditaciji posebnog programa usavršavanja pod nazivom „Održivi razvoj jahting i kruzing industrije“ dana 29.04.2026. godine.

I OPŠTI PODACI

Naziv ustanove: Univerzitet Crne Gore.

Naziv organizacione jedinice: Pomorski fakultet Kotor.

Naziv posebnog programa usavršavanja: Održivi razvoj jahting i kruzing industrije.

Nosilac posebnog programa usavršavanja: Pomorski fakultet Kotor.

Naučna oblast: Pomorstvo i plava ekonomija.

Način organizacije nastave: Kombinirano: teorijska predavanja, terenska nastava, demonstracijske vježbe, samostalni rad polaznika.

Uslovi za uključivanje u program: za studente: aktivan status studenta i poznavanje engleskog jezika; za ostale polaznike: završena najmanje četvorogodišnja srednja škola i poznavanje engleskog jezika.

Nivo kvalifikacije koji se stiče završetkom posebnog programa usavršavanja: VI nivo Nacionalnog okvira kvalifikacija Crne Gore (stručna kvalifikacija).

Naziv kvalifikacije koja se stiče po završetku posebnog programa usavršavanja: Stručni saradnik / Stručna saradnica za održivi razvoj luka nautičkog i kruzing turizma.

Predviđeno vrijeme trajanja posebnog programa usavršavanja: Ukupno 90 sati.

Broj ECTS kredita: 3.

Broj polaznika planiranih za upis: Min. 15, max. 40.

II OCJENA ISPUNJENOSTI STANDARDA

1. Opis i sadržaj programa

Program cjeloživotnog učenja „Održivi razvoj jahting i kruzing industrije“ (engl. Sustainable Development of Yachting and Cruise Industries) interdisciplinarni je obrazovni program koji se organizira kao ljetna škola na engleskom jeziku. Program se izvodi u suradnji Pomorskog fakulteta Kotor i Instituta za biologiju mora, obje organizacijske jedinice Univerziteta Crne Gore, uz institucionalne partnerske kapacitete Luke Kotor i marine Porto Montenegro.

Nastavni sadržaj programa strukturiran je kroz sedam tematskih cjelina: (1) Održivi razvoj nautičkog i kruzing turizma, (2) Savremeno upravljanje marinama i kruzing lukama, (3) Bezbjednost i sigurnost u marinama i kruzing lukama, (4) Planiranje i razvoj infrastrukture marina i kruzing luka, (5) Procjena glavnih navigacionih parametara, (6) Pametne i digitalne marine i kruzing luke, te (7) Zelene marine i kruzing luke. Predviđeno je ukupno 90 sati aktivnosti, od kojih 20 sati teorijske nastave, 20 sati terenske i praktične nastave, te 50 sati samostalnog rada polaznika.

Nastavni proces uključuje predavanja, računске i laboratorijske vježbe, demonstracijske vježbe na navigacijskim simulatorima Wärtsilä Transas NTPro 5000, praktične posjete Luci Kotor i marini Porto Montenegro, te rad u laboratorijama Instituta za biologiju mora. Polaznicima je osiguran i pristup online nastavnim materijalima i testovima za provjeru znanja. Nastava se izvodi isključivo na engleskom jeziku, čime program neposredno doprinosi internacionalizaciji obrazovnog procesa na Univerzitetu Crne Gore.

U odnosu na prethodnu akreditaciju, program je unaprijeđen povećanjem obima s 2 na 3 ECTS kredita, te dopunjavan nastavnim sadržajem iz oblasti digitalizacije i razvoja

pametnih marina i kruzina luka, kao odgovor na ubrzane tehnološke promjene koje je donijela post-COVID era u upravljanju lučkom infrastrukturom.

2. Ciljevi programa

Opći ciljevi programa „Održivi razvoj jahting i kruzina industrije“ jasno su definirani u Elaboratu i odražavaju stratešku orijentaciju Pomorskog fakulteta Kotor prema internacionalizaciji i jačanju kapaciteta plave ekonomije u regiji Jadrana.

Prvi temeljni cilj jest povećanje međunarodne vidljivosti Univerziteta Crne Gore jačanjem procesa internacionalizacije, konkretno kroz povećanje dolazne mobilnosti studenata s inozemnih sveučilišta. Program je inicijalno pokrenut u okviru Erasmus+ projekta IESP, a sada se nastavlja uz podršku Interreg IPA South Adriatic projekta SKILLS, čime se osigurava kontinuirani dotok polaznika iz Italije, Albanije i Crne Gore.

Drugi cilj programa tiče se jačanja ljudskih kapaciteta u kompanijama čiji je osnovni vid poslovanja plava ekonomija, uključujući kruzina i jahting industriju. Europska komisija definira plavu ekonomiju kao „sve ekonomske aktivnosti povezane s oceanima, morima i obalama“, a ovaj program neposredno adresira potrebu za stručnjacima sposobnima za upravljanje suvremenim i održivim marinama i kruzina lukama.

Specifični ishodi učenja obuhvataju ovladavanje najnovijim trendovima u nautičkom i kruzina turizmu, primjenu suvremenih metoda upravljanja, razumijevanje navigacijskih parametara, analizu infrastrukturnih i sigurnosnih standarda lučkih objekata, kritičku primjenu digitalnih tehnologija u lučkom poslovanju, te klasifikaciju i kontrolu zagađivača s jahti i brodova za kružna putovanja. Ciljevi su u potpunosti usklađeni s tržišnim potrebama, što je potkrijepljeno istraživanjem provedenim u marinama, kruzina lukama i pomorskim agencijama regije Južnog Jadrana.

3. Obrazloženje potrebe za realizacijom programa

Elaborat pruža višestruko utemeljeno obrazloženje potrebe za realizacijom ovog programa cjeloživotnog učenja, koje obuhvaća ekonomsku, tržišnu, ekološku i institucionalnu dimenziju.

Na tržišnoj razini, podaci iz Crne Gore ukazuju da je u periodu 2014-2024. prosječan broj zaposlenih dosegao oko 200.000 osoba, dok stopa nezaposlenosti iznosi oko 11,5% (MONSTAT, 2025). Oko petine ukupne zaposlenosti vezana je uz obalne aktivnosti, a BDP ostvaren u obalnom pojasu po zaposlenom za 1,5 je puta veći od državnog prosjeka. Unatoč tome, zaposlenost u pomorstvu, lukama i brodogradnji mjeri se relativno skromnim brojem radnih mjesta, što je znatno ispod razine usporedive s mediteranskim zemljama, čime se otvara jasna tržišna niša za programe stručnog usavršavanja.

Nakon pandemije COVID-19 pojačale su se potrebe za digitalnim kompetencijama u upravljanju lukama svih vrsta, pa je program dopunjen novom tematskom oblašću „Pametne i digitalne marine i kruzina luke“. Ovaj pomak prema digitalizaciji reflektira aktualne trendove u sektoru, uključujući primjenu IoT-a, AI predikcije potražnje, digitalnih blizanaca, blockchain rješenja u logistici, te kibernetičke sigurnosti lučkih operacija.

Programom se odgovara i na institucionalne i međunarodne obaveze: projekt SKILLS koji koordinira Univerzitet Crne Gore kroz Institut za biologiju mora kofinancira Europska komisija u okviru Interreg IPA South Adriatic 2021–2027., čime je osigurana i financijska i organizacijska podrška za barem pet godina od završetka projekta (do 2032. godine). Pisma namjere koja su priložena Elaboratu, uključujući pismo podrške Luke Kotor, svjedoče o konkretnoj industrijskoj potražnji za polaznicima s ovom kvalifikacijom.

4. Upisna politika

Upisna politika programa „Održivi razvoj jahting i kruzing industrije“ razrađena je u skladu s Pravilima za programe cjeloživotnog učenja na Univerzitetu Crne Gore, te je opisana u Poglavlju VI navedenih Pravila (Prilog 8 Elaborata).

Ciljnu skupinu čine dvije kategorije polaznika. Prva su aktivni studenti koji u trenutku prijave moraju posjedovati status studenta, dok je za drugu kategoriju polaznika, zaposlenih i ostalih zainteresiranih, uvjet završena najmanje četvorogodišnja srednja škola. Za obje kategorije polaznika uvjet je poznavanje engleskog jezika, budući da se program u cjelini izvodi na engleskom. Preporučuje se i posjedovanje prijenosnog računala ili tableta s instaliranim Microsoft Office programima i Zoom aplikacijom.

Svi polaznici obavezni su pristupiti predtestu za provjeru predznanja prije početka nastave te završnom testu po isteku programa. Osim toga, od polaznika se očekuje aktivno sudjelovanje u predavanjima, vježbama i terenskim aktivnostima, te pravovremena predaja zadataka.

Predviđeni broj polaznika iznosi najmanje 15 i najviše 40 po ciklusu, što odražava pedagoški optimum za interaktivnu i praktičnu nastavu kakvu ovaj program predviđa. Financiranje programa je samofinansirajuće, pri čemu se u tijeku projekta SKILLS troškovi nastave za polaznike ne naplaćuju u skladu s pravilima Interreg programa. Za period nakon završetka projekta (od 2028.) predlaže se cijena od 350 eura za aktivne studente i 700 eura za zaposlene, što je konkurentno u usporedbi s europskim programima sličnog tipa.

5. Bodovna vrijednost u skladu sa ECTS kreditima

Program nosi 3 ECTS kredita, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodni akreditacijski ciklus u kojem je program nosio 2 ECTS kredita. Ovo uvećanje izravno odražava proširenje nastavnih sadržaja, osobito uvođenjem cjeline „Pametne i digitalne marine i kruzing luke“.

Vrijednost od 3 ECTS izvedena je iz ukupno predviđenih 90 sati aktivnosti polaznika, što je u skladu s europskim standardima (jedan ECTS kredit odgovara 25-30 sati ukupnog studentskog rada). Navedenih 90 sati raspoređeno je na 20 sati teorijske nastave, 20 sati terenske i praktične nastave, te 50 sati samostalnog rada koji uključuje pripremu za predtest i završni ispit.

Program je vrednovan kao stručna kvalifikacija VI razine Nacionalnog okvira kvalifikacija Crne Gore, a Savjet za kvalifikacije Vlade Crne Gore je u lipnju 2021. utvrdio prijedlog za razvijanje stručne kvalifikacije „Stručni saradnik/Stručna saradnica za održivi razvoj luka nautičkog i kruzing turizma“ (nivo VI), što je dokumentirano u Prilogu 10 Elaborata. Ova kvalifikacija formalno je prepoznata unutar nacionalnog sustava i kompatibilna je s Europskim okvirom kvalifikacija (EQF).

Stečeni ECTS krediti mogu se, sukladno odredbama Pravila o programima CŽU Univerziteta Crne Gore, akumulirati i potencijalno primijeniti u sklopu formalnih studijskih programa, čime se osigurava horizontalna i vertikalna prohodnost kvalifikacija, te dodaje vrijednost programu s aspekta cjeloživotnog obrazovnog razvoja polaznika.

6. Postojanje internih mehanizama za praćenje kvaliteta i uspješnosti realizacije programa

Pomorski fakultet Kotor raspolaže izgrađenim i certificiranim sustavom upravljanja kvalitetom koji se dosljedno primjenjuje i na programme CŽU, čime se pruža okvir za praćenje i unapređenje kvalitete programa.

Na razini Fakulteta, implementiran je sustav upravljanja kvalitetom QMS EN ISO 9001 koji je certifikacijom od strane Hrvatskog registra brodova (od 2017.) potvrđen kao valjano i funkcionalno operativan. Certifikat EN ISO 9001:2015 valjan je do svibnja 2026. Taj sustav obuhvaća Priručnik kvalitete i 14 dokumentiranih procedura, uključujući Proceduru PF P09 Nastavni proces (Prilog 9 Elaborata), koja precizno regulira planiranje, izvođenje, praćenje i evaluaciju nastavnog procesa, uključujući programe CŽU.

Procjena kvalitete programa od strane polaznika provodi se putem elektronske online ankete, sukladno Pravilima CŽU na UCG (Poglavlje VIII). Rezultati anketa razmatraju se na Vijeću Fakulteta, a usvojeni izvještaji dostavljaju se Centru za unaprjeđenje kvaliteta Univerziteta Crne Gore. Osim anketiranja, primjenjuje se i Procedura PF P05 Utvrđivanje i preispitivanje zahtjeva korisnika, koja predviđa kontinuirano ocjenjivanje nastavnog osoblja i praćenje poboljšanja nastavnog procesa.

Institut za biologiju mora, kao koorganizator programa, posjeduje akreditirani sustav kvalitete MEST EN ISO 17025:2017, koji se primjenjuje na laboratorijski rad i istraživačke aktivnosti. Oba partnera na taj način pristupaju kvaliteti kroz međunarodno verificirane standarde, što pruža pouzdanu osnovu za preporuku usvajanja programa.

7. Podaci o akademskom osoblju koji učestvuju u izvođenju programa

Program karakterizira visok stupanj interdisciplinarnosti nastavnog tima koji je sastavljen od 23 stručnjaka iz četiri organizacijske jedinice Univerziteta Crne Gore: Pomorskog fakulteta Kotor (PFK), Instituta za biologiju mora (IBM), Fakulteta za turizam i hotelijerstvo (FTH), te Elektrotehničkog fakulteta (ETF). Osim toga, program uključuje i honorarno angažirane stručnjake iz prakse – Luku Kotor i Institut Simo Milošević.

Rukovodilac programa je prof. dr. Danilo Nikolić, redovni profesor PFK-a, bivši rektor Univerziteta Crne Gore (2017–2021.) i dekan PFK-a (2011–2017.), s doktoratom s Univerziteta Crne Gore i postdoktorskim boravkom na Sveučilištu Michigan (SAD, Fulbright stipendija 2007/2008.) i Japanskom nacionalnom institutu za napredne industrijske znanosti i tehnologiju. Nositelj je više od 20 međunarodnih istraživačkih projekata, uključujući aktuelne Interreg i Erasmus+ projekte.

Nastavno osoblje obuhvaća profil koji svako tematsko područje programa pokriva s visokom razinom kompetencija: prof. dr. Špiro Ivošević za brodogradarstvo i sigurnost, doc. dr. Miroslav Vukičević za brodske motore i obuku pomoraca, dr. Maja Škurić za pomorski promet i nautiku, mr. Radmila Gagić za zaštitu morskog okoliša, mr. Igor Petrović (kapetan) i mr. Ivan Mraković (kapetan) za navigacijske simulatore i praktičnu nastavu. Istraživači IBM-a – dr. Mirko Đurović, dr. Aleksandar Joksimović, dr. Milica Mandić, dr. Vesna Mačić, dr. Slavica Petović i drugi – pokrivaju ekologiju mora, ribarstvo, plankton i zaštitu morske bioraznolikosti. IT i digitalizaciju pokrivaju prof. dr. Vesna Popović-Bugarin, prof. dr. Nikola Žarić i mr. Miodrag Zarubica s ETF-a. Turizam i upravljanje lukama nose doc. dr. Ilija Morić (FTH), doc. dr. Tena Božović (Luka Kotor) i dr. Zoran Kovačević (Institut Simo Milošević).

8. Struktura programa i postizanje predviđenih ishoda učenja

Strukturu programa čini sedam tematskih cjelina koje su logički i pedagoški nadovezujuće te sustavno pokrivaju sve relevantne aspekte održivog razvoja jahting i kruzing industrije, od menadžerskih i turističkih dimenzija, kroz operativne i sigurnosne aspekte, do ekoloških i digitalnih izazova.

Nastavni plan organiziran je kroz tjedni raspored koji se realizira u šest dana intenzivne nastave, pri čemu je svaki dan posvećen specifičnoj tematskoj cjelini ili njezinu dijelu. Praktične vježbe na terenu uključuju posjete marini Porto Montenegro, Luci Kotor, laboratorijima IBM-a te vježbe na navigacijskim simulatorima PFK-a (Wärtsilä Transas

NTPro 5000 s RADAR/ARPA i ECDIS opremom). Predtest na početku programa i završni ispit u posljednjem danu omogućavaju mjerenje napretka svakog polaznika, dok se konačna ocjena formira kontinuiranim praćenjem rada.

Ishodi učenja precizno su definirani za svaku tematsku cjelinu ponaosob (Prilog 1 Elaborata), te su u skladu s taksonomijom ishoda na VI razini NOK-a. Polaznici će po završetku programa biti u mogućnosti opisati trendove u nautičkom turizmu, primjenjivati metode upravljanja marinama i lukama, doživjeti praktična iskustva upravljanja, objasniti navigacijske metode, primijeniti sigurnosne protokole, kritički vrednovati digitalne tehnologije i predložiti strategije dekarbonizacije. Metodološki pristup kombinira PowerPoint prezentacije, studije slučaja, grupne diskusije i praktičan teren, što osigurava usvajanje i kognitivnih i operativnih kompetencija. Ovakva struktura jamči visoku usklađenost između nastavnih aktivnosti i predviđenih ishoda učenja.

9. Ekonomska opravdanost programa

Program „Održivi razvoj jahting i kruzing industrije“ konstruiran je kao potpuno samofinancirajući, s jasno razrađenim planom prihoda i rashoda koji zadovoljava kriterije financijske održivosti sukladno Pravilniku UCG-a o korištenju sredstava (Prilog 7 Elaborata).

U tijeku trajanja projekta SKILLS (do 31. prosinca 2027.) polaznici ne plaćaju školarinu, a troškovi nastave pokrivaju se iz europskih sredstava programa Interreg IPA South Adriatic 2021-2027. Time je osiguran besplatan prenos znanja za prve cikluse i istovremeno izgrađena prepoznatljivost programa bez financijskog rizika za instituciju.

Za period nakon završetka projekta prijedlog cijene upisa iznosi 350 eura za aktivne studente i 700 eura za ostale/zaposlene. Projekcija prihoda za scenarij s minimalnim brojem polaznika (15 osoba) donosi ukupni prihod od najmanje 5.250 eura po ciklusu. Raspodjela prihoda propisana je Pravilnikom UCG-a: 15% odlazi u budžet Univerziteta (787,50 eura), 15% u fond R PFK-a (787,50 eura), a 70% ostaje za troškove realizacije programa, od čega do 50% za honorare nastavnika i administrativnog osoblja, do 5% za transport polaznika do prakse, te minimalno 15% za promociju programa.

U skladu s pravilima Interreg programa, program mora biti održiv najmanje pet godina nakon završetka projekta SKILLS, što znači do 2032. godine. Pomorski fakultet i Institut za biologiju mora kao nositelji programa obavezali su se pokriti eventualni financijski deficit iz vlastitih izvora, čime je jamčena dugoročna ekonomska osnova programa. Ovakav financijski model, poduprt europskim projektnim sredstvima i razrađenom strategijom samodovoljnosti, čini program ekonomski opravdanim i preporučenim za usvajanje.

10. Međunarodna uporedivost

Elaborat eksplicitno ukazuje na visoku razinu međunarodne usporedivosti programa, što je potkrijepljeno analizom ponude ljetnih škola i srodnih programa u Europi i regiji.

Provjerena je ponuda dostupna na portalu summerschoolsineurope.eu, pri čemu nije pronađen program istog ili sličnog sadržaja koji bi integrirano pokrivao nautički turizam, upravljanje marinama i kruzing lukama, digitalnu transformaciju i ekologiju mora na jednom programu obima 3 ECTS. Time je identificirana jasna niša u europskom obrazovnom prostoru koju ovaj program ispunjava na jedinstven i cjelovit način.

Usporedivi europski programi, poput ljetne škole o obalnom turizmu (uklj. osnove navigacije plovila) ili programa iz pomorske logistike, pokrivaju tek pojedine aspekte sveobuhvatnog kurikulumu koji ovaj program nudi. Prednost ovog programa leži upravo u integrativnom pristupu koji spaja akademska znanja i praktično iskustvo u stvarnim lučkim i marinskim uvjetima.

Program se izvodi isključivo na engleskom jeziku, što ga pozicionira za europsku i međunarodnu studentsku populaciju. Sudjelovanje nastavnika i polaznika iz Italije, Albanije i Crne Gore, osigurano kroz projekt SKILLS, neposredno doprinosi internacionalizaciji nastavnog procesa. Stečena stručna kvalifikacija (nivo VI NOK-a/EQF) je međunarodno prenosiva, a polaznicima se dodjeljuje sertifikat koji je usklađen sa standardima Europskog prostora visokog obrazovanja. Potvrda o razvijanju kvalifikacije od strane Savjeta za kvalifikacije Vlade Crne Gore (lipanj 2021., Prilog 10) daje programu formalno nacionalno i međunarodno sidro, te ga čini referentnom točkom u jačanju plave ekonomije regije Južnog Jadrana.

III AKREDITACIONI STAV

Komisija predlaže Agenciji sljedeći akreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za akreditaciju na period od 5 godina
<p> Obrazloženje: Na temelju sveobuhvatne analize priloženog Elaborata, utvrđeno je da program cjeloživotnog učenja „Održivi razvoj jahting i krusing industrije“ Pomorskog fakulteta Kotor u najvećoj mjeri zadovoljava sve propisane standarde i kriterije za akreditaciju posebnih programa u visokom obrazovanju, te se predlaže njegovo usvajanje. Komisija konstatira da su svi ključni elementi programa (ciljevi, ishodi učenja, resursi i način izvođenja) jasno definirani i međusobno usklađeni. Program je interdisciplinarno i stručno utemeljen, osmišljen u suradnji s Institutom za biologiju mora, a poduprt konkretnim pismima namjere gospodarskih subjekata i međunarodnim projektnim financiranjem u okviru programa Interreg IPA South Adriatic, što potvrđuje njegovu relevantnost za tržište rada i potrebe plave ekonomije regije Jadrana. Nositelji programa raspolažu certificiranim sustavom upravljanja kvalitetom prema standardu EN ISO 9001:2015, jasno definiranim ishodima učenja usklađenim s VI razinom Nacionalnog okvira kvalifikacija, te nastavnim osobljem visoke akademske i stručne kompetencije koje obuhvata 23 nastavnika i istraživača s četiri organizacijske jedinice Univerziteta Crne Gore. Ekonomska opravdanost programa osigurana je samofinansirajućim modelom uz europsku projektnu podršku i zajamčenu institucionalnu održivost od najmanje pet godina po završetku projekta, dok međunarodna usporedivost i izvođenje nastave na engleskom jeziku neposredno doprinose internacionalizaciji Univerziteta Crne Gore. Istovremeno, Komisija uočava prostor za daljnje unapređenje pojedinih segmenata programa, posebno u dijelu sustavnog praćenja njegovih dugoročnih efekata. S obzirom na sve navedeno, Agenciji za obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja preporučuje se prihvatanje zahtjeva za akreditaciju ovog programa, te njegovo uvođenje u sustav visokog obrazovanja Crne Gore. </p>
<p> Preporuke za unaprjeđenje kvaliteta: Preporučuje se razmotriti uspostavu mehanizma praćenja profesionalnog razvoja polaznika programa nakon njegova završetka čime bi se dobile dragocjene povratne informacije za kontinuirano unapređenje sadržaja programa, te bi ujedno činili snažan argument za buduće akreditacijske postupke i privlačenje novih polaznika. Također, tijekom provođenja programa može se razmotriti definiranje mjerljivih indikatora uspješnosti programa (npr. stopa završetka, zadovoljstvo polaznika, međunarodna zastupljenost, broj partnera iz industrije), u skladu sa ESG standardima za osiguranje kvalitete. </p>
2. Odbijanje zahtjeva za akreditaciju

Obrazloženje:

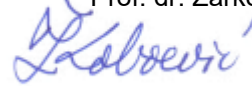
KOMISIJA

Prof. dr. sc. Goran Vukelić
Predsjednik

(potpis)

Prof. dr. Žarko Kobojević
Član

(potpis)

Izv. prof. dr. sc. Luka Vukić
Član

(potpis)

Datum 29.04.2026. godine _____